

Vostès són com una mena de reducte occità, aïllat per l'orografia. Què diferencia el seu municipi d'altres?

Més que de municipi, nosaltres parlem de país. Som diferents perquè la història ens n'ha fet. L'Aran ha viscut aïllat de Catalunya i de la resta d'Europa fins a l'any 50. No teníem túnel ni vies de comunicació. El nostre poble va crear-se un sentiment col·lectiu de germanor. Amb l'estació de Vaquèira-Beret, tot això va canviar molt. Però la personalitat tan singular encara es manté. Ens dona un caràcter lluitador, pragmàtic i ambiciós.

L'Ajuntament pertany al *terçò* de Castièro, que està format per 13 pobles...

El *terçò* és la divisió geogràfica pròpia de la Vall d'Aran. Segles enrere, quan no existien les comunicacions modernes, la climatologia feia que moltes persones passessin la major part de l'any aïllats. Així que, bevent en les tradicions occitanes, les comunitats s'organitzaven en consells, o en parròquies (com ara a Andorra), o, com aquí en diem, en *terçons*. Al nostre *terçò* hi ha 13 pobles repartits en 7 entitats municipals.

I com es gestionen des d'un Ajuntament totes aquestes entitats. Hi ha col·laboració entre municipis?

Figuri's, per exemple, que nosaltres tenim 14 dipòsits d'aigua distribuïts pels diversos municipis, i que tots ells exigeixen manteniment i inversions. Afortunadament, cada poble té un alcalde i fa uns anys vam crear un Consell d'alcaldes. Ens veiem dos cops al mes i actuem, demanem recursos... Entre els municipis col·laborem molt.

Des del 1313 vostès han gaudit de llibertats i trets singulars. I avui dia formen part de Catalunya en un règim especial d'autogovern. Com gestionen aquesta independència amb la pertinença a Catalunya?

Nosaltres, a l'Aran, sense comparar-nos amb les grans urbs, tenim els millors serveis sanitaris de Catalunya. I aquest és un èxit atribuïble a la nostra capacitat política pel fet de disposar d'un Consell General d'Aran. Hem assumit competències que gestionem amb els nostres recursos. A banda, hem anat recuperant les institucions que vam perdre al segle

XIX: per exemple, la llengua, el patrimoni, les ensenyes identitàries... Tot això ho podem mantenir i potenciar dins de Catalunya.

El seu partit, Convergència Democràtica Aranesa, defensa el nacionalisme aranès. Quins són els valors d'aquest nacionalisme?

El primer és que treballem única i exclusivament per a l'Aran. El segon és que solsament treballem pels aranesos i araneses. A més, treballem per a la pervivència de la identitat, com a hereus que som de quelcom que va ser defensat per molta gent abans que nosaltres. I creiem que no hi ha res millor per a fer-ho que disposar de govern, capacitat política, institucions, i eines al servei dels aranesos. Aquest és el nacionalisme aranès, que estem actualitzant i que ens ha de servir en els propers anys i també dècades i segles. La nova Llei de l'Aran, que s'està tramitant en aquests moments, serà una eina molt important per a refermar els nostres senyals d'identitat, i faran del nostre un cas únic a Europa.

La nova LRSAL us afectaria gaire?

La LRSAL no serà tant un problema pels ajuntaments, perquè aquí hi ha hagut una gestió molt responsable, com per al Consell General de l'Aran. El Consell proveeix serveis com la recollida de brossa, les polítiques de benestar social, la sanitat, els ajuts socials... El Consell té una capacitat que li dóna la Generalitat. Però ara, segons la LRSAL, haurem de retornar la capacitat a la Generalitat. Es volen carregar l'actual Llei de l'Aran. I haurem de buscar una esquerra legal, fins i tot al Constitucional, per a mirar de quedar fora de la LRSAL.

Com a capital de comarca que és, quina influència té Vielha sobre els pobles de les rodalies?

És molt gran. Sobretot per una qüestió de pes econòmic. Miri: a la Vall hi ha tres pols d'influència: Al Baix Aran tota la vida han treballat amb el turisme francès, amb Les i Bossòst al capdavant. Al Mijaran, Vielha ha estat sempre la capital dels serveis, tot i que fa alguns anys vam tenir una caiguda que ja estem recuperant. I l'Alt Aran despunta amb Vaquèira-Beret com una circumscripció de gran creixement, amb serveis que han transformat la seva economia en poc temps. Vielha ha sabut atraure turisme francès, ser capital i ser punt d'acollida del turisme d'hivern. També s'està transformant el centre comercial, per a ser el motor econòmic, comercial i cultural...

El turisme és la gran activitat econòmica del territori. Com hi col·labora el seu ajuntament?

Hem sabut crear els serveis que el client demanava. Per exemple, hem creat aparcaments gratuïts i al mig del poble. Això ha donat un pulmó als serveis locals. Els emprenedors locals s'han reinventat i han anat augmentant la superfície comercial i l'ús de la tecnologia. I finalment han creat una oferta d'oci atractiva per als visitants i esquiadors. El públic que ens visita és adult, ni molt gran, ni molt jove, tenen un poder adquisitiu elevat i li hem donat una oferta gastronòmica i cultural interessant. S'hi troben de gust.

Quin és l'estat de l'economia municipal?

En tres anys hem sanejat l'ajuntament. En entrar, ens vam trobar amb un 50% de deute respecte al pressupost total. Ara l'hem deixat a zero, hem fet inversions igual, i paguem les factures a 14 dies. Jo crec que la salut de l'ajuntament mai havia estat com la d'ara.

Arribar avui aquí no ha estat fàcil. Com tenen el tema de les infraestructures?

Per a nosaltres les infraestructures són claus, i en tenim un dèficit brutal. No és fàcil arribar a l'Aran, tant des de Catalunya com des d'Espanya. Tot i que des de França és diferent. Ara li estem demanant a la Generalitat un desdoblament de la C-28, que és la carretera que passa pel mig de Vielha. Creiem que això ajudaria a automatitzar el centre i el comerç. També seria molt important per a aconseguir que un gran producte turístic com és Vaquèira disposi d'una ciutat propera que proveeixi els serveis necessaris. Actualment la nostra connexió amb l'estació d'esquí no és prou fluïda.

Els aranesos, com se senten? Occitans? Catalans? Espanyols?

Així com hem treballat molt el sentiment aranès, el sentiment occitanista no el tenim tan acusat. Quan algú ens pregunta com vivim el procés de Catalunya, o ens demana si som catalans o espanyols, li diem: “*Jo soc aranès*”.

Entesos, però vostès deuen tenir una posició en relació al procés Independentista de Catalunya...

Jo, particularment, defenso que nosaltres, o som Catalunya o no som. D'altra banda, en quant a la consulta, no puc entendre una democràcia si la gent no pot votar. Jo crec que a Madrid hi ha una certa miopia induïda per uns pocs.

Vostè és Alcalde i diputat de CIU al Parlament de Catalunya, què representen per a vostè aquests dos càrrecs i quin dels dos té més pes?

Des del punt de vista de la meva gent, crec que la figura de l'alcalde és més important, per la proximitat. Jo puc estar a les vuit del matí prenent un cafè al bar del costat de l'ajuntament i trobar-me veïns que m'expliquen els seus problemes, i donar-los resposta immediata. Quant a ser diputat, és un gran honor i un salt qualitatiu a nivell personal i polític. Però per a qui li agrada la proximitat, i sentir-se útil donant respostes a la gent, l'alcaldia resulta més eficaç que el Parlament, on les coses sempre triguen més a portar-se a terme.

I en aquests temps d'escassetat de recursos i de canvis normatius, ha calgut aprendre a dir que no moltes vegades...

Com vostè diu, hem passat d'uns anys en què tot era possible a uns anys en què no hi ha prou recursos com per a donar resposta a tot. Ha calgut començar a dir que no. I això, o ho fas des de la sinceritat o la gent no s'ho creu.

Es tornarà a presentar a les eleccions municipals? I en cas afirmatiu, quines seran les seves prioritats?

Ganes en tinc, però ho sotmeto al criteri del partit. Les prioritats? Són variables i no puc anticipar-les. Fa cinc anys la sostenibilitat era la clau i ara sembla que ja no ho és... Però segur que seguirem treballant per a les persones. Seguirem actualitzant el nostre projecte, mantenint la bona gestió, la inversió estratègica, el posicionament de marca, el creixement comercial, la potenciació del turisme d'estiu i hivern...